

Okullarda Örgütsel Güç Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okullarda Örgütsel Güç Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27917>

Özet

Okullarda Örgütsel Güç Ölçeği (OÖGÖ), Altınkurt ve Yılmaz (2013) tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, okul yöneticilerinin sahip olduğu algılanan güç kaynaklarını ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, 37 maddeden oluşmakta olup, **örgütsel güç** kavramının beş temel boyutunu ele almaktadır: Yasal Güç, Ödül Gücü, Zorlayıcı Güç, Uzmanlık Gücü ve Karizma Gücü. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları, ölçeğin eğitim kurumları bakımında yöneticilerin güç kullanma biçimlerini analiz etmede yüksek derecede tutarlılık ve geçerli bir yapı sunduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Güç, Okul Yönetimi, Yönetimsel Güç, Geçerlik, Güvenirlilik, Okul Müdürü.

Yazarlar

Yahya Altınkurt, K. Yılmaz

Amaç

Okullarda Örgütsel Güç Ölçeği'nin temel amacı, eğitim kurumları bakımında görev yapan okul yöneticilerinin astları tarafından algılanan güç kaynaklarını belirlemek ve bu güç kaynaklarının düzeylerini ölçmektir. Bu ölçek, yöneticilerin etkileme stratejilerini ve örgütsel davranışları üzerindeki etkilerini psikometrik olarak değerlendirmek için geliştirilmiştir.

Ölçek, yöneticilerin sahip olduğu gücü, literatürde yaygın olarak kabul gören ve French ve Raven tarafından tanımlanan güç tipolojisine dayalı olarak beş farklı faktör altında incelemektedir. Bu sayede, okul yönetimindeki güç dinamiklerinin daha sistematik bir şekilde anlaşılmasına katkı sağlayabilmektedir.

Yapı

Ölçek, **örgütsel güç** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, yöneticilerin çalışanları etkilemek için kullanabileceği farklı yetki ve etki kaynaklarını ifade eder. OÖGÖ, bu yapıyı beş ana boyutta ele almaktadır:

Yasal Güç (Legitimate Power): Yöneticinin resmi pozisyonu ve yetkisi nedeniyle sahip olduğu güç.

Ödül Gücü (Reward Power): Yöneticinin astlarına ödül verme veya tevik sağlama kapasitesinden kaynaklanan güç.

Zorlayıcı Güç (Coercive Power): Yöneticinin ceza verme veya olumsuz sonuçlar doğurma

yeteneğinden kaynaklanan güç.

Uzmanlık Gücü (Expert Power): Yöneticinin sahip olduğu özel bilgi, beceri veya deneyimden kaynaklanan etki.

Karizma Gücü (Referent Power): Yöneticinin kişisel çekiciliği, saygınlığı veya astları tarafından takdir edilmesinden doğan güç.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çallamaları, Altınkurt ve Yılmaz (2013) tarafından titizlikle yürütülmüştür. Ölçeğin yapı geçerliliği incelenmiştir. İlk olarak, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak ölçeğin teorik yapısının ampirik verilerle uyumu test edilmiş ve sonuç olarak 37 maddelik, beş faktörlü bir yapının ortaya çıkması belirlenmiştir.

Elde edilen bu faktör yapısının doğruluğu, daha sonra **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** ile teyit edilmiştir. DFA sonuçları, beş faktörlü yapının model uyum indeksleri açısından kabul edilebilir düzeyde olduğunu ve ölçeğin kuramsal olarak öngörülen boyutları barındıran bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik (iç tutarlılık) analizleri, hem **Cronbach Alfa** katsayısı (α) hem de McDonald's Omega katsayısı (ω) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen katsayılar, ölçeğin tüm faktörleri için yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir.

Yasal Güç faktörü için: $\alpha=0.84$, $\omega=0.83$.

Ödül Gücü faktörü için: $\alpha=0.89$, $\omega=0.89$.

Zorlayıcı Güç faktörü için: $\alpha=0.91$, $\omega=0.91$.

Uzmanlık Gücü ve Karizma Gücü faktörleri için: α ve ω katsayıları 0.94 olarak bulunmuştur.

Genel olarak, faktörlere ilişkin Alfa katsayıları 0.84 ile 0.94 arasında, Omega katsayıları ise 0.83 ile 0.94 arasında değitiği tespit edilmiştir. Bu aralıklar, ölçeğin psikometrik açıdan son derece güvenilir olduğunu ve tutarlı sonuçlar verdiğini iddia etmektedir.

Faktör Analizi

Okullarda Örgütsel Güç Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde, yapısal geçerliliği sağlamak amacıyla hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** yöntemleri kullanılmıştır. AFA sonucunda, 37 madde ve beş temel faktörden oluşan bir yapı elde edilmiştir. Bu beş faktör, örgütsel güç kaynaklarının temel boyutlarını temsil etmektedir.

Faktör yapısı ve madde dağılımı aşağıdaki gibidir:

Yasal Güç: 4 madde

Ödül Gücü: 7 madde

Zorlayıcı Güç: 10 madde

Uzmanlık Gücü: 8 madde

Karizma Gücü: 8 madde

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Maddeler: 37 madde

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi Ölçek (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim çalışanları (Öğretmenler, okul personeli)

Yaş Grubu: Yetkinler

Popülasyon Detayları: Okul yöneticilerinin güç kullanma davranışları algılayan eğitim çalışanları.

Test Metodolojisi: Ölçek maddeleri, katılımcıların okul yöneticileri hakkındaki algıların 5 aşamalı Likert ölçeği üzerinde işaretleme gerektirir.

Anahtar Kelimeler

Yasal Güç, Ödül Gücü, Zorlayıcı Güç, Uzmanlık Gücü, Karizma Gücü, Faktör Analizi, Eğitim Yönetimi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Yahya Altınkurt

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresleri: yaltinkurt@gmail.com

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu?

Test Yolu?: 2013 (Ölçek geliştirme çalışması'nın yayın yolu?).

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımlar için izin durumu, sorumlu yazar (Yahya Altınkurt) ile iletişime geçilerek netleştirilmelidir.

Ölçek geliştirme çalışması'nın orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:
okullarda-orgutsel-guc-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Altınkurt, Y. ve Yılmaz, K. (2013). Okullarda Örgütsel Güç Ölçeği'nin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmalar Dergisi*, 4(4), 1-17.

Okullarda Örgütsel Güç Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Yasal Güç (4m): Kurallara uyulması konusunda çok titizdir.

Ödül Gücü (7m): Başarıları çalışanları takdir eder.

Zorlayıcı Güç (10m): Çalışanlara, özellikle eksik yönlerini vurgulayarak uyarılarda bulunur.

Uzmanlık Gücü (8m): Yeterli yönetim deneyimine sahiptir.

Karizma Gücü (8m): Herkesi kolaylıkla ikna edebilir.